

Ümumi məlumat	Fənnin adı, kodu və kreditlərin sayı	EDU437 Tarixin tədrisi metodikası, 6 AKTS
	Departament	Təhsil
	Proqram (bakalavr, magistr)	Bakalavr
	Tədris semestri	2021/22-ci tədris ilinin payız semestri
	Fənni tədris edən müəllim (lər)	doktorant Kəmalə Mustafayeva
	E-mail:	kmustafayeva@khazar.org
	Telefon:	
	Mühazirə otağı/Cədvəl	Neftçilər filialı, 405N otaq. IV gün 13:40-15:10; 15:20-16:50
	Məsləhət saatları	Tələbələrlə razılaşdırılan vaxtlarda
Prerekvizitlər	EDU 101 Təhsilə giriş	
Tədris dili	Azərbaycan	
Fənnin növü (məcburi, seçmə)	Məcburi	
Dərslilər və əlavə ədəbiyyat	<p>Əsas dərslilər:</p> <ol style="list-style-type: none"> Mühazirə mətnləri M.M. Əmirov Tam orta məktəbdə tarixin fəal/interaktiv təlimi metodikası. Ali məktəblərin tarix fakültəsi tələbələri üçün dərs vəsaiti.- Bakı, 2011/2014 M.M. Əmirov “Orta məktəbdə tarixin tədrisinin aktual problemləri” Bakı, 2009 Azərbaycan Respublikasının ümumtəhsil məktəbləri üçün Azərbaycan tarixi fənni üzrə təhsil proqramı (kurikulumu) (V-XI siniflər). 2013 Azərbaycan Respublikasının ümumtəhsil məktəbləri üçün Ümumi tarix fənni üzrə təhsil proqramı (kurikulumu) (VI-XI siniflər). Bakı, 2013 İ. Cəbrayilov “Azərbaycan tarixinin tədrisi metodikası” Bakı, 2006 Akif Nəzərov. Müasir təlim texnologiyaları (Mühazirə xülasələri) dərs vəsaiti. Bakı, 2012 A.A. Vagin “Orta məktəbdə tarixin tədrisi metodikası” Bakı, 1973 	

	<p>Əlavə mənbələr:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ş. Məmmədova. Tarixin nəzəri problemləri. Mənbəşünaslığa giriş, Bakı 2008 2. Ümumi orta təhsil üçün “Demokratik vətəndaşlıq və insan hüquqları” üzrə dərslər planları Müəlliflər: Rolf Gollob, Ted Huddleston, Peter Krapf, Don Rov, Uim Taelman Avropa Şurası Nəşriyyatı, F-67075 Strasburq Cedex 2008 (2017-ci il Azərbaycan dilində tərcüməsi) 3. Muammer Demirel. Tarih öğretim yöntemleri. İstanbul 2009 4. Ord. Prof. Dr. A. Zeki Velidi. Togan Tarihte Usul (3 üncü Baskı). İstanbul, 1981 5. History teaching today: Approaches and methods. Kosovo, May 2011. 6. Вагин А.А. Методика обучения истории в средней школе. В 2-х частях. М., 1978 7. Никифоров Д. Н., Скляренко С. Ф. Наглядность в преподавании истории и обществоведения. Пособие для учителей. Изд. 2-е, доп. и перераб. – М.: «Просвещение», 1978.
<p>Kursun təsviri</p>	<p>Tarixin tədrisi metodikası kursunda tələbələrə Azərbaycan Respublikasının ümumtəhsil məktəblərində Azərbaycan tarixi və Ümumi tarix fənlərinin tədrisi prosesinin təşkili, müvafiq dərsliklərlə işləmək, şagirdlərdə tarix fənninin tədrisi prosesində bacarıq və vərdişlərin aşılanması, tarixi anlayışların mənimsədilməsi metodikası öyrədilir. Kursun məzmun xəttini interaktiv dərslərin modelləri və tipləri, fənlərarası və fəndaxili əlaqələndirmələr, sinifdənxaric oxu metodikası təşkil edir.</p>
<p>Kursun məqsədləri</p>	<p>Kursun əsas məqsədi məktəbdə tarix fənninin müasir interaktiv təlim metodikasının praktiki istiqamət və tələblərinin öyrədilməsidir. O cümlədən, gələcək tarix müəllimlərinin praktiki dərslərin təşkilinə hazırlanmasıdır.</p>
<p>Tədrisin (öyrənmənin) nəticələri</p>	<p>Fənnin ümumi tədrisi prosesində tələbələr:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Məktəb tarix kursunun inkişafını öyrənəcəkdir; • Azərbaycanda ümumtəhsil məktəblərində tarix təhsilinin müasir strukturunu mənimsəyəcəkdir; • Tarix tədrisinin ənənəvi və interaktiv metodları arasındakı fərqləri anlayacaqdır; • İnteraktiv tarix dərslərinin müxtəlif modellərinin praktiki tətbiqini bacaracaqdır; • Tarix dərslərinin tədrisi zamanı fəndaxili və fənlərarası inteqrasiya və sinifdənxaric işlərin təşkili metodunu tətbiq edə biləcəkdir.

Tədris metodları	Mühazirə	x	
	Qrup müzakirəsi	x	
	Praktiki tapşırıqlar	x	
	Praktiki məsələnin təhlili	x	
	Digər		
Qiymətləndirmə	Komponentləri	Tarix/son müddət	Faiz (%)
	Aktivlik		5 bal
	Davamiyyət		5 bal
	Praktiki dərs		10 bal
	Yoxlama (quiz)		10 bal
	Aralıq imtahanı		30 bal
	Final imtahanı		40 bal
	Yekun		100
Qaydalar (Tədris siyasəti və davranış)	<p>Praktiki dərs</p> <p>Tələbə öz istəyi ilə ümumtəhsil məktəblərinin V-XI siniflərini əhatə edən Azərbaycan tarixi və Ümumi tarix fənləri üzrə mövzulardan birini seçərək interaktiv təlim metodlarından istifadə edərək hazırlamalıdır. Praktiki dərsin təqdimatında tələbə müəllim funksiyasında çıxış etməlidir, digər tələbələr şagird funksiyasında çıxış edərək dərsi təqdim edən tələbə ilə diskussiyalar aparmalıdırlar. Burada məqsəd gələcəyin müəllimi olan tələbənin dərs hazırlanma və təqdim etmə bacarığının inkişaf etdirilməsidir.</p> <p>Müddəti: Dekabr ayı ərzində dərs təqdimatları yekunlaşdırılmalıdır. Hər bir tələbəyə təqdimat üçün 10-15 dəqiqə vaxt ayrılır. Tələbələrin öz istəyi ilə təqdim etməyə hazır olduğu zaman gün təyin olunur, təyin olunan gündə minimum 5 tələbə üçün zaman ayrılır. Noyabr ayından etibarən təqdim etmə üçün günlər cədvələ salınacaqdır.</p> <p>Qeyd: Prezentasiya Power Point və ya başqa platformalardan istifadə etməklə hazırlanmalıdır. Bütün işlər 12 ölçüdə (ölçü dəyişə bilər), Times New Roman şrifti ilə yazılmalı və Microsoft Teams platformasında fənn üçün açılan qrupa tələbə öz adına qovluq açıb yerləşdirməlidir. Plagiat və köçürmə olan işlər qəbul edilməyəcəkdir.</p> <p>Yoxlama (quiz)</p> <p>Birinci yoxlama noyabr ayının ilk həftəsi aralıq imtahanından öncə (5 bal), ikincisi isə dekabrın üçüncü həftəsi final imtahanından öncə (5 bal) nəzərdə tutulur. Hər iki yoxlamada 1 ballıq 5 açıq sual veriləcəkdir. Hər bir yoxmalaya 20-30 dəqiqə vaxt ayrılır. Köçürmə halında yoxlama işi ləğv edilir.</p> <p>Yoxlamada iştirak etməyən tələbə üçün yenidən yoxlama keçirilmir.</p>		

İstisna: Fakültə dekanlığına tələbə öncədən üzrlü səbəbdən (ailəvi vəziyyət və səhhətlə) yoxlama işində iştirak edə bilməyəcəyi haqda məlumat vermişsə, və ya sonra bununla əlaqədar hər hansı bir sənəd (ərizə və ya arayış) təqdim edibsə, yalnız fakültə dekanlığının icazəsi ilə tələbəyə yenidən yoxlama keçirilə bilər.

Aktivlik

Dərslərdə diskussiyalarda və elmi seminarlarda iştiraka görə verilir. Burada tələbələrin verdiyi suallar, fikirlər, yanaşmalar və cavablandırılmaları əsas götürüləcəkdir.

Davamiyyət

Dərslərdə iştiraka görə qiymətləndirilir. Tələbələrin bütün dərslərdə iştirakı vacibdir. Dərsə 10 dəqiqə gecikən tələbəyə qayıb yazılır. Buna baxmayaraq, tələbə dərs saatına buraxılır. Üzrsüz hesab olunan 2 qayıb görə davamiyyət balından 1 bal çıxılacaqdır. Tələbələr müəyyən səbəblərdən (xəstəlik, ailə vəziyyəti və s.) dərslərin buraxılması haqqında məlumatı fakültə dekanlığına təqdim etməlidirlər. 25%-dən artıq dərs buraxan tələbələr imtahana buraxılmır.

İmtahanlar

Aralıq imtahanı oktyabr ayında keçilən dərslər əsasında, final imtahanı noyabr və dekabr ayında keçilən dərslər əsasında keçiriləcək. Tələbənin imtahanda iştirakı və ya imtahanın buraxılması ilə bağlı bütün məsələlər fakültə rəhbərliyi tərəfindən həll olunur.

Fənni bitirmək qaydası

Univesitetin qaydalarına müvafiq olaraq kursu bitirmək üçün ümumi müvəffəqiyyət faizi 60 % və daha yuxarı hesab edilir. Kəsiri olan tələbə bu fənni növbəti semestr və ya növbəti il təkrarən götürə bilər.

İmtahan qaydalarının pozuntuları

Aralıq və yekun imtahanları vaxtı tələbə tərəfindən imtahanın gedişini pozmaq və köçürmələr qadağandır. Bu qaydaya əməl etməyən tələbənin imtahan işi ləğv olunur və tələbə 0 (sıfır) qiymət ilə imtahandan kənarlaşdırılır.

Tələbənin davranış qaydaları

Dərs zamanı dərs prosesini pozmaq və ya qeyri-etik hərəkətlər etmək qadağandır. Həmçinin tələbələrin icazəsiz müzakirələri və mobil telefondan istifadəsi qadağandır.

Cədvəl (dəyişdirilə bilər)

Həftə	Tarix	Fənnin mövzuları	Dərslik/Tapşırıqlar
1.		Tarix nədir? Tarix elminin inkişafı. Metodikanın predmet və vəzifələri. Metodiki fikir tarixi	Mühazirə mətni; 10. səh 5
2.		Məktəb tarix kursunun inkişaf mərhələləri	2. II Bölmə, səh. 29-41; 9. I Fəsil, səh. 22-34
3.		Tarixin tədrisi və demokratik dəyərlər. Tarix və vətəndaş	11. Bölmə 1 səh 19, Bölmə 8. səh 175

4.		Tarix təhsili və təlimi. Təlim metodları və onların təsnifatı	2. XI-XIV Bölmə, səh. 247-321; 7. II-III Fəsil, səh. 53-311
5.		Tarix təhsilinin müasir sistemi və məzmunu. Müasir təhsildə məzmun standartları	2. III Bölmə, səh. 64-72. 5. II Fəsil, səh. 9, 14, 24-25
6.		Tarix dərslərinin tədrisi zamanı fəndaxili və fənlərarası inteqrasiya	2. I Bölmə, səh. 17-19, XV Bölmə, səh, 330, 3. I Bölmə
7.		Tarix təliminin təşkilənmə verilən əsas tələblər	4. səh. 49-55
8.		Tarix dərslərində əsas təlim metodları. Ənənəvi və müasir dərslərin paradigmaları Aralıq imtahanı (I-VIII mövzular)	4. səh. 56-62
9.		Fəal təlim metodları və onların tətbiqi yolları	4. səh. 42-56
10.		İnteraktiv təlimin təşkilində istifadə olunan iş formaları və texnikalar.	2. səh. 47, 9. Səh 63-66
11.		Tarix dərslərinin strukturu. İnteraktiv dərslərin müxtəlif modelləri.	4. səh. 60-62, 66-75
12.		Şagirdlərin biliklərinin yoxlanılması və qiymətləndirilməsi	2. XVIII Bölmə, səh. 583-621
13.		Şagirdlərin tarixi biliklərinin formalaşması və tarixi anlayışlar üzrə iş	2. VIII Bölmə, səh. 186-193; 7. VI Fəsil, səh, 354-365
14.		Tarix müəlliminin təlim fəaliyyətinin planlaşdırılması. Təhsilin məzmununu əks etdirən sənədlər	4. Səh. 75-95; 2. III Bölmə, səh. 55-64
15.		Sinifdən xaric iş və onun tarixin tədrisində rolu	2. XXX Bölmə, səh. 629-641;
Final imtahanı			